24bij12058

Uitvoerings- en handhavingsstrategie gemeente Borne

Gemeente **Borne**

Inhoud

1.0 Inleiding: 3
1.1 Aanleiding: 3
1.2 Doel en scope van het plan: 3
1.3 Leeswijzer: 4
2.0 Visie en uitgangspunten 5
2.1 Visie: 5
Omgevingswet: 5
Herziening: Mijn Borne 2030 5
2.2 Uitgangspunten: 6
3.0 Omgevingsanalyse 8
3.1 Gebiedsbeschrijving en probleemanalyse: 8
3.2 Risicoanalyse: 10
4.0 Ontwikkelingen en samenwerking: 13
4.1 Landelijke ontwikkelingen: 13
Inwerkingtreding Omgevingswet 13
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 14
4.2 Lokale ontwikkelingen: 14
4.3 Samenwerkingspartners: 15
5.0 Doelen vergunningen, toezicht en handhaving 17
5.1 Doelen vanuit de Verordening Uitvoering en handhaving 17
5.2 Inhoudelijke doelen 20
6.0 VTH Strategieën 21
6.1 Preventiestrategie 21
6.2 Vergunningenstrategie 23
Typen vergunningen 23
Toetsingskader Bouwen en RO 24
Toetsingskader APV en bijzondere wetten 25
6.3 Toezichtstrategie 27
Toezicht onder de Wkb. 27
Toezicht bij bestaande bouw. 27
Toezicht Oud Borne en monumenten. 28
6.4 Handhavingsstrategie: 30
6.5 Gedoogstrategie: 31
7.0 Bijlagen 32
7.1 Gevulde risicomodule 32
7.2 Toetsmatrix BBL 32
7.3 beleid WKB Borne 32
7.4 Landelijke handhavingsstrategie Omgevingsrecht 32

1.0 Inleiding:

Voor u ligt de uitvoering en handhavingsstrategie (U&H Strategie) van de gemeente Borne. Dit handelingskader schetst de voorwaarden waarbinnen wij uitvoering geven aan de vergunning-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken) op het gebied van Omgevingsrecht en APV. Dit handelingskader is tot stand gekomen door afstemming tussen verschillende interne en externe partijen. Het kader is vastgesteld door het college en ter kennisname naar de gemeenteraad gestuurd.

1.1 Aanleiding:

Het VTH-beleid van de Gemeente Borne is toe aan een actualisatie. De aanleiding hiervoor is een aantal veranderingen in wetgeving en de organisatie zelf waardoor het huidige beleid onvoldoende aansluit.

- De Omgevingswet die per 01-01-2024 in werking is getreden en de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) vervangt als basis voor het VTH-beleid;
- De inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) Deze zal stapsgewijs worden ingevoerd. De gemeente heeft hiervoor beleid opgesteld maar dit moet eveneens worden opgenomen in het VTH-beleid.
- Het handhavingsbeleid is toe aan een actualisatie ongeacht de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast moet aansluiting worden gezocht bij de Landelijke handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO);
- Het verbetertraject van het Interbestuurlijk Toezicht vanuit de Provincie;
- De basis op orde brengen waardoor er structuur aangebracht kan worden in processen die door de vele personeelswisselingen de afgelopen jaren onduidelijker zijn geworden.

1.2 Doel en scope van het plan:

De U&H Strategie van Gemeente Borne is bedoeld om richting te geven aan de manier waarop de instrumenten Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving worden ingezet in de gemeente. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze instrumenten bij kunnen dragen aan de doelen die de gemeente heeft. Dit moet leiden tot een kwaliteitsverbetering en een integrale manier van werken.

Eveneens wordt in de U&H Strategie aangesloten bij de Verordening Uitvoering en Handhaving (omgevingsrecht) Borne 2024 waarin de kwaliteitscriteria voor uitvoering en handhaving zijn opgenomen. Het handelingskader geeft hiermee invulling hoe aan deze kwaliteitscriteria wordt voldaan, waarna dit in de jaarlijkse VTH-cyclus van uitvoering en verantwoording wordt geborgd. Vervolgens kan de verantwoording weer een aanleiding zijn om het beleid bij te stellen waarmee de zogenaamde 'Big 8 cyclus' wordt vormgegeven.

Dit handelingskader is van toepassing op de VTH-taakvelden Bouwen, Ruimtelijke ordening, en de APV en bijzondere wetten zoals de Alcoholwet, de wet Bibob en de Wet op de kansspelen.

Dit handelingskader ziet niet toe op de taken op het gebied van milieu die zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst Twente (ODT). Zo worden milieuvergunningen, meldingen, klachten, toezicht bij bedrijven en handhavingszaken omtrent milieu uitgevoerd door de ODT. Voor deze taken is er regionaal beleid opgesteld en vastgesteld door het college van Borne[1].

Ook het toezicht op brandveiligheid maakt geen onderdeel uit van dit plan en wordt uitgevoerd door Brandweer Twente.

1.3 Leeswijzer:

Deze U&H strategie heeft een duidelijke opbouw. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de onderliggende visie VTH en welke uitgangspunten leidend zijn in onze strategie. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in VTH binnen de gemeente Borne. Hoe ziet de samenleving eruit? Wat zijn de problemen waar we tegenaan lopen en welke mate van risico is er op de verschillende aspecten. Hoofdstuk 4 benoemt de ontwikkelingen die van invloed zijn op het VTH-werkveld zowel op landelijk gebied als lokaal en met welke partners we samenwerken. Hoofdstuk 5 gaat in op de doelen voor het VTH-werkveld en hoe deze zich verhouden tot andere doelen binnen de gemeente.

Hoofdstuk 6 gaat in op de verschillende strategieën om de gestelde doelen te bereiken. Eveneens geven deze richting aan de ambtelijke organisatie hoe er gehandeld dient te worden.

[1] *23-05-2023 Uniforme VTH beleid voor de ODT- taken inclusief nadere uitwerking*

2.0 Visie en uitgangspunten

2.1 Visie:

De basis van de U&H strategie ligt in de visie VTH die is opgesteld:

'We zetten ons in voor versterking van de fysieke leefomgeving door de waarden veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en omgevingskwaliteit te verankeren in ons beleid en onze uitvoering. We zijn betrouwbaar en transparant in wat u van ons mag verwachten en staan voor een gelijke behandeling. Hierbij denken we mee vanuit het publiek belang en dragen bij aan oplossingen binnen wettelijke kaders en afgestemd op onze beschikbare middelen.'

Naast de visie VTH zijn er andere aspecten die van invloed zijn op de U&H Strategie. Zo zijn er de doelen vanuit de Omgevingswet, de herziening van de visie MijnBorne2030, het Borns akkoord 2022-2026, en het vastgestelde VTH-beleid Twente voor de taken die zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst belangrijke onderdelen die bijdragen aan de invulling van het handelingskader.

Omgevingswet:

De maatschappelijke doelen in de Omgevingswet staan als volgt geformuleerd:

De wet, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, is gericht op het:

- Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Hiermee is bedoeld dat de Omgevingswet én is gericht op het beschermen van bijvoorbeeld het milieu, de gezondheid en de veiligheid, én kan worden benut voor maatschappelijke opgaven. De twee doelstellingen gaan dus in op het spanningsveld van het omgevingsbeleid: maximale bescherming van de fysieke leefomgeving kan ervoor zorgen dat maatschappelijke wensen niet worden vervuld. Enkel oog hebben voor maatschappelijke wensen kan leiden tot een fysiek onleefbaar land. De Omgevingswet is bedoeld om de balans tussen deze twee uitersten te bewaren.

Herziening: Mijn Borne 2030

Vanuit de herziene visie wordt geschetst hoe de gemeente Borne eruitziet in 2030. Hiervoor is er input opgehaald bij de inwoners van de gemeente. Hier zijn ook een aantal opmerkingen genoemd die van invloed zijn op de U&H Strategie.

- Onze kracht is kleinschaligheid. Noaberschap zorgt voor een krachtdadige vrijwilligerssector met extra aandacht voor het in Borne houden van jongeren, voorkoming van sociaal isolement en zorg aan ouderen. Zelfredzaamheid en samenredzaamheid staan voorop en pas als dat niet meer voldoende is, springt de gemeente bij.

- Wij bieden een veilige plek: het aantal anonieme plekken (broedplaatsen van criminaliteit) is beperkt, de macht van de auto in de wijken en het centrum is teruggedrongen en er zijn veel ontmoetingen in de buitenruimte.

- Ons grondgebied is dorps, open en groen gebleven: bij herontwikkelingen, bijvoorbeeld van oude bedrijfslocaties, is ruimte gemaakt voor zzp-ers en mkb-ers en kleinere wooneenheden voor starters en zorgbehoevenden. Voorzieningen in onderwijs, sport en kunst/cultuur zijn toekomst vast geclusterd.

- Wij zijn uitgegroeid tot een betrokken gemeenschap. De markt en de samenleving zochten steeds samen, soms met de overheid, naar nieuwe oplossingen en ook hoe ze deze konden uitvoeren. De gemeente is een participerende overheid geworden.

Met dit stuk is geprobeerd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de doelen en uitgangspunten zoals die in verschillende documenten zijn benoemd. Deze komen terug in de beschrijving van het gebied, de doelen in dit handelingskader en de verschillende strategieën die worden ingezet om deze doelen te bereiken.

2.2 Uitgangspunten:

We hanteren de volgende uitgangspunten voor onze U&H strategie.

Vertrouwen is goed
We ondersteunen en faciliteren bewoners en bedrijven die te goeder trouw vergunningaanvragen indienen zoals de Omgevingswet het beoogt. Middels goede informatievoorziening proberen we ervoor te zorgen dat burgers en bedrijven op de hoogte zijn van geldende regels en de mogelijkheid krijgen om hiernaar te handelen. Dit betekent onder andere dat er een herstelmogelijkheid moet zijn wanneer er overtredingen worden geconstateerd. Echter willen we ook optreden wanneer er bewust regels worden overtreden of er gecalculeerde risico's worden genomen. Criminele activiteiten bestrijden we in samenwerking met omgevingsdienst, politie en justitie. Binnen onze mogelijkheden kijken we kritisch naar bepaalde risicovolle vergunningaanvragen en houden consequent toezicht.

Een leefbare gemeenschap is een gezamenlijke verantwoordelijkheid
Het zorgdragen voor een leefbare gemeenschap is niet alleen een rol van de gemeente maar ook van de gemeenschap zelf. We verwachten een bepaalde verantwoordelijkheid van onze inwoners. Wij verwachten dat bewoners bij overlastsituaties zelf kijken of de problemen via dialoog opgelost kunnen worden in plaats van direct naar de gemeente te stappen. Wanneer de gemeente zich mengt in een situatie zorgt dit automatisch voor een verstorende relatie. Om niet alleen de situatie op te lossen maar ook de toekomstige relatie in stand te houden is het wenselijk wanneer men zelf probeert tot een oplossing te komen. Mocht men er onderling niet uitkomen dan gaat de gemeente serieus om met ongewenste en overlast gevende activiteiten.

We werken risico gestuurd
Het uitvoeren van toezicht en handhaving betekent altijd keuze maken in beperkte middelen. De gemeente kan niet alles controleren en niet overal op handhaven. Daarom is het doel om een zo goed mogelijke inschatting te maken van de risico's voor de leefomgeving en vervolgens hier de prioritering op aan te passen. Dit is een doorlopend proces omdat ontwikkelingen in de maatschappij ervoor kunnen zorgen dat bepaalde risico's groter of juist kleiner worden. Hierin moet de gemeente wendbaar zijn.

We werken data gestuurd
Een goede datakwaliteit is van groot belang in het maken van afwegingen en het op een transparante wijze aangeven waarom deze afweging gemaakt is. Door middel van het zaaksysteem RX-mission ontstaat er een beter inzicht in de hoeveelheid producten die worden verwerkt. Met behulp van het voorhanden zijnde besturingsmodel wordt beter inzichtelijk gemaakt hoeveel tijd de verschillende

disciplines bezig zijn per product waardoor we beter in staat zijn om aan de voorkant de benodigde capaciteit te plannen. Dit stelt ons in staat om extra projecten uit te voeren als de tijd het toelaat of juist bepaalde projecten te schrappen als er onvoldoende capaciteit beschikbaar is.

We werken integraal en hanteren duidelijke processen
Om als overheid goed te functioneren is het van groot belang dat iedereen van elkaar weet wat er speelt. Het lokale omgevingsoverleg is hier een mooi voorbeeld van. Ook is het belangrijk dat er wordt nagedacht over de gevolgen verder in het proces. Zo kan het verstrekken van een simpele vergunning leidden tot een uitgebreid toezicht en handhavingstraject. Hier dienen we ons bewust van te zijn.

Een duidelijke procesomschrijving en taakverdeling dragen bij aan eenduidige bedrijfsvoering. De uitkomst van een proces mag niet afhankelijk zijn van degene die het uitvoert. Als kleine gemeente ervaren we dat de doorlooptijd van medewerkers aanzienlijk korter is dan bij grotere gemeenten. Hierdoor is het nodig om vaak nieuwe mensen in te werken. Dit brengt risico's met zich mee wanneer processen niet duidelijk zijn. Het op een duidelijke en eenduidige manier werken draagt tevens bij aan transparantie en een betere dienstverlening richting onze burgers.

Focus op outcome boven output
Het doel van goed beleid is om een bepaald effect in de samenleving te bewerkstelligen. Om deze reden dient er continu nagedacht te worden over het waarom van onze acties. Met welke reden stellen we doelen? Waarom worden bepaalde keuzes gemaakt? Het maatschappelijk effect dat we beogen is een belangrijk onderdeel om te komen tot bepaalde keuzes.

3.0 Omgevingsanalyse

In de omgevingsanalyse gaan we specifiek in op de gemeente: wat zijn de kenmerken van Borne en wat zijn de voornaamste problemen waar in de verschillende gebieden tegenaan wordt gelopen bij vergunningverlening, toezicht en handhaving? Ook wordt de risicoanalyse toegelicht waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat het risico is van de verschillende facetten op de deelgebieden. Onze beleidsdoelen worden vormgegeven mede door de omgevingsanalyse.

3.1 Gebiedsbeschrijving en probleemanalyse:

De gemeente Borne bestaat uit de kern Borne en de kerkdorpen Hertme en Zenderen. De gemeente telt ruim 24.500 inwoners op 31-12-2023. De gemeente beslaat een oppervlakte van 26,16km2. Kenmerkend voor de kern van Borne is de scheiding tussen enerzijds het oude, historische gedeelte van Borne waar de woonfunctie overheerst en anderzijds het centrumgebied waar de winkels zijn gevestigd. Het aantal huishoudens is de afgelopen jaren flink toegenomen, mede door de ontwikkeling van de wijk Bornsche Maten. In de gemeente zijn belangrijke transportaders aanwezig zowel over de weg als over het spoor. In de herziende toekomstvisie: MijnBorne 2030 Duurzame dorpen is aangegeven dat Borne zich kenmerkt als een woongemeente en kwaliteiten als rust en ruimte als groot goed ziet. Ook kleinschaligheid is iets dat past bij de Bornse identiteit.

Ieder deelgebied in Borne heeft te maken met eigen problemen welke zijn opgenomen in de risicomodule. Door de problemen in de risicomodule te benoemen kunnen ze afgezet worden tegen de overige zaken waar de gemeente aan wil werken om zo tot een gedegen afweging te komen. Borne kenmerkt zich door een 5-tal deelgebieden met elk hun eigen kenmerken.:

- *Borne Centrum en het beschermde dorpsgezicht Oud-Borne*
  Het centrumgebied van Borne heeft een kenmerkende eigen cultuur. Het centrumgebied kent een gemengde functie met veel bebouwing. Kenmerkend is de aanwezigheid van winkels, horeca (cafés, restaurants en terrassen etc.) en diverse voorzieningen (zoals zorg- en publieksgebouwen). Dit veelal in combinatie met niet-grondgebonden wonen (zoals het wonen in appartementen). Met het beschermde dorpsgezicht Oud Borne heeft de gemeente een unieke plek waar wonen, ontmoeten, kleine winkeltjes en ambachtelijke bedrijfjes elkaar versterken en welke behouden moet blijven. In het centrumgebied vinden ook het gros van de evenementen en markten plaats. Het is een levendig gebied. Deze levendigheid levert echter ook overlast op. Denk aan geluidsoverlast o.a. van evenementen, van horeca en andere bedrijven, maar ook overlast van hangjongeren, (foutief) parkeren en fietsen in het voetgangersdomein.

- *De overige woonwijken*
  De woonwijken kenmerken zich door voornamelijk grondgebonden woningen (eengezinshuizen). Er is relatief weinig hoogbouw. Ondersteunend aan het wonen zijn er publieksgebouwen aanwezig zoals scholen en sportvoorzieningen. De bebouwing wordt zoveel mogelijk gecompenseerd door water en groen. Borne kenmerkt zich voornamelijk als een woongemeente waardoor het woon-werkverkeer op gezette tijden druk is. Er vindt regelmatig beroep- en bedrijf aan huis plaats. Dit strijdig gebruik lijdt vaak tot verschillende overlast vormen. De woonfunctie van de bebouwde kom brengt enige overlast met zich mee. Parkeeroverlast en geluidsoverlast zijn de voornaamste overlastvormen die we hier zien. Daarnaast kenmerkt het gebied zich door veel kleine, bij de woning behorende, bouwwerken, waar buren zich soms aan storen. Ook zien we illegale uitwegen en met de bestemming strijdige woonvormen. Met name overlast van aanhangers, caravans en campers die langer dan toegestaan langs de openbare weg staan is een punt van aandacht. Recentelijk neemt ook geluidsoverlast door warmtepompen en airco's een prominentere plek in als overlastvorm.

- *De kerkdorpen Hertme en Zenderen*
  Het kerkdorp Zenderen is een druk kruispunt op de rijksweg tussen Almelo en Hengelo. Zenderen kenmerkt zich door een grote woonfunctie met voornamelijk langs de Hoofdstraat overige functies zoals horeca en detailhandel. Qua overlast geldt hiervoor overwegend hetzelfde als voor de overige woonwijken hoewel dit qua aantal klachten aanzienlijk minder is. Uitzondering hierop is de overlast die bewoners ervaren van een zorginstelling. Hertme heeft met het openluchttheater een bijzondere plek binnen de gemeente waar met name de grootschalige evenementen worden gehouden naast de locaties in het centrum. De problematiek richt zich dan ook met name op overlast tijdens evenementen en de hierbij horende verkeersstromen.

- *Het buitengebied*
  Het buitengebied kenmerkt zich vooral door agrarisch en recreatief gebruik met belangrijke landschappelijke waarden. We kennen veel onbebouwd weiland, maar ook diverse soorten agrarische bedrijven met bijbehorende bebouwing. Vooral de melkveehouderij en veeteelt zijn kenmerkend voor ons buitengebied. De overlast setting die hiermee samenhangt is met name milieu gerelateerd waarbij geur en geluidshinder bepalend zijn.
  Over het algemeen is in het gehele gebied het gebruik een punt van aandacht: we zien illegaal (bij)bouwen en we zien diverse vormen van strijdig gebruik (zoals strijdige woonvormen, (niet agrarische) bedrijfsmatige activiteiten, en het niet opvolgen van maatregelen voor landschappelijke inpassing. Ook afvaldumping is een probleem dat in het buitengebied vaker voorkomt.

- *Industrieterreinen*
  Borne kent drie bedrijventerreinen, elk met hun eigen signatuur. Aan de doorgaande weg van Hengelo naar Almelo bevindt zich het kantorenpark Stroom Esch.
  Aan de noordkant van Borne ligt bedrijventerrein Molenkamp. Dit is een regulier bedrijventerrein met als belangrijkste verkeersader de Oonksweg. Het bedrijventerrein Molenkamp wordt in de periode 2024-2028 flink onderhanden genomen vanwege een aantal projecten die hier spelen. Zo maakt de gelijkvloerse spoorwegovergang plaats voor een spoortunnel, wordt de openbare ruimte aan de prins Bernardlaan en de Oonksweg opnieuw ingericht en zijn er ontwikkelingen op het Jonge Poerink terrein. Tot slot zien we dat op de

Molenkamp bedrijfswoningen afgesplitst worden van het bedrijf, wat strijdig gebruik maar ook (brand)veiligheidsproblematiek met zich brengt.
Aan de A1 en A35 is het bedrijventerrein de Veldkamp ontwikkelt. Het terrein is een zichtlocatie langs de snelweg en is direct bereikbaar vanaf beide snelwegen. Ook zijn hier relatief veel bedrijfsverzamelgebouwen aanwezig die vanwege de verscheidenheid aan bedrijven die hier aanwezig zijn een aparte risicogroep vormen.
De belangrijkste overlastvormen die samenhangen met de industrieterreinen zijn geluidsoverlast van bedrijvigheid en parkeeroverlast van grote voertuigen. Ook zien we strijdig gebruik door het aanbrengen van reclame en verlichting zonder de bijbehorende vergunningen.

3.2 Risicoanalyse:

Om te komen tot goed een goed handelingskader is het belangrijk om risico's in kaart te brengen. Alles wat wordt gedaan brengt een risico met zich mee voor de aanvragers, bewoners, voor omwonenden of voor bezoekers. In het kader van risicogericht werken is het belangrijk om deze risico's zichtbaar te maken en tegen elkaar af te zetten. Dit wordt gedaan door middel van een risicomodel dat hiervoor is aangeschaft. De risicomodule is vastgesteld door het college op 19 december 2023.

Door middel van dit model worden verschillende parameters beoordeeld die allen van invloed zijn op het uiteindelijke risico. Dit gebeurt door de scores van effecten (wat is de ernst van de situatie?) te vermenigvuldigen met de kans (hoe groot is de kans dat het voorkomt?) De parameters zijn allen opgebouwd uit verschillende aspecten zoals: aantal mensen in het gebouw, mate van overlast voor de omgeving, hoe vaak wordt er gecontroleerd? Hier is door vak deskundigen van verschillende disciplines naar gekeken. Door deze aspecten afzonderlijk te beoordelen kan er een heldere afweging worden gemaakt op de mate van risico, en worden er geen beslissingen genomen op basis van het onderbuikgevoel. Periodiek wordt de risicoanalyse herzien om te beoordelen of deze moet worden bijgesteld.

De scores die aan de risico's worden gegeven geven een beeld over het verschil in risico die er tussen de verschillende aspecten binnen het specifieke taakveld is. De scores kunnen niet vergeleken worden tussen de verschillende taakvelden omdat de parameters voor de verschillende onderdelen niet hetzelfde zijn.

Voorbeeld:

Er komt een aanvraag binnen voor een nieuwe kinderopvang locatie.

Het gaat om een locatie waar doorgaans een redelijke hoeveelheid mensen aanwezig zijn. De opvang behelst jongere kinderen die niet zelfredzaam zijn. Doordat er veel kinderen opgehaald en gebracht worden is er de nodige overlast van verkeersbewegingen. Ook zorgt de opvang voor de nodige geluidshinder voor de directe omgeving. Mocht er zich een incident voordoen op de locatie dan heeft dit een relatief grote impact op de maatschappij. Om deze reden wordt dit onderdeel als zeer hoog risico ingeschaald.

Voorbeeld:

Er komt een aanvraag binnen voor een inritvergunning.

Het gaat om een locatie waar doorgaans geen mensen aanwezig zijn. Het is geen verblijfsruimte dus er zijn weinig risico's mocht er iets onvoorziens gebeuren. Ook leidt dit niet tot een grote maatschappelijke impact. Door de inrit is er mogelijk wat extra overlast van verkeer of geluid maar dit is doorgaans minimaal. Om deze redenen wordt dit onderdeel als een laag risico ingeschaald.

Genoemde risico's zijn gebaseerd op de risicomodule zoals vastgesteld per December 2023. De actuele hoogste en laagste risico's(aspecten) kunnen afwijken van onderstaande tabel.

De risico's waar een hoge score aan wordt toegekend worden als belangrijk gezien en dienen in de regel meer aandacht te krijgen tijdens de VTH-processen. De belangrijkste risico's per taakveld zijn:

Bouw (nieuwbouw/verbouw)	Grote publieke gebouwen, grote bedrijfsgebouwen, tijdelijke bouwwerken, gezondheidszorg, kinderopvang.
Bestaande bouw	Scholen, Horeca, Bedrijven, woon-zorgcomplex.
RO	(Illegaal) gebruik categorie wonen en bedrijven, (illegale) evenementen.
APV en bijzondere wetten	Evenementen B+, Alcoholvergunningen commercieel en para commercieel.

De risico’s waar een lage score aan wordt toegekend worden als minder belangrijk gezien en krijgen om die reden ook minder aandacht. Zo kunnen vergunningaanvragen minder uitvoerig worden getoetst, of kunnen toezichtzaken op deze onderdelen vaker op steekproefbasis worden uitgevoerd. De laagste risico’s per taakveld zijn:

Bouw (nieuwbouw/verbouw)	Bouwwerken geen gebouw GK1, Inritvergunning.
Bestaande bouw	Reguliere woningen, Kantoorgebouwen.
RO	Illegale inritten en uitritten, Landschappelijke inpassing.
APV en bijzondere wetten	Fietscontroles stationsgebied, APV-reclame uitstallingen.

De volledige lijst met risico’s is opgenomen in de bijlage.

4.0 Ontwikkelingen en samenwerking:

4.1 Landelijke ontwikkelingen:

Inwerkingtreding Omgevingswet

De Omgevingswet is de wet die alles regelt voor de ruimte waarin we wonen en werken: de leefomgeving. Deze nieuwe wet bundelt en vereenvoudigt de regels voor alles wat u buiten ziet, hoort en ruikt. De wet geldt voor alle Nederlandse inwoners, organisaties en bedrijven. De omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden.

De Omgevingswet verandert op verschillende punten ten opzichte van de oude regelgeving over de leefomgeving:

- Gemeenten leggen in hun omgevingsplannen niet alles meer tot in detail vast, zoals zij dat eerder wel deden in bestemmingsplannen. Hierdoor hebben inwoners en bedrijven meer ruimte om hun plannen uit te werken.
- De Omgevingswet maakt het mogelijk dat gemeenten de regels aanpassen aan plaatselijke wensen en omstandigheden. Zo kunnen zij oplossingen op maat bieden.
- De overheid bekijkt alle onderdelen van de leefomgeving meer in samenhang. Zij kijkt bijvoorbeeld tegelijkertijd naar thema's als energie, duurzaamheid en sociale effecten.
- De Omgevingswet zorgt ervoor dat de overheid sneller beslist op aanvragen.
- Vertrouwen is de basis: vertrouwen van de overheid in inwoners en bedrijven, vertrouwen van inwoners en bedrijven in de overheid, en vertrouwen tussen overheden onderling.
- De overheid biedt mensen die wonen en werken in een gebied, meer ruimte om mee te denken over plannen en projecten van de overheid (participatie). Vernieuwende ideeën hebben daardoor meer kans van slagen. Zo kunnen inwoners bijvoorbeeld van tevoren meedenken met de overheid en ontwikkelaars over grote bouwprojecten.
- Inwoners of bedrijven die een project willen starten, kunnen hierover in overleg gaan met de gemeente, voordat zij een aanvraag indienen. De gemeente controleert dan van tevoren of de plannen voldoen aan de regels en geeft advies over eventuele wijzigingen.

De Omgevingswet brengt de nodige veranderingen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Flexibiliteit in benadering en contact met bewoners worden onder invloed van de Omgevingswet nog belangrijker. Dit vergt een andere manier van werken voor onze medewerkers. Een belangrijk onderdeel dat de komende periode aan bod zal komen is het aanpassen van applicaties en werkprocessen onder de Omgevingswet.

Met de komst van de Omgevingswet moeten we zaken anders regelen, maar belangrijker nog, dingen met elkaar op een andere manier gaan doen. Landelijk zijn er dienstverleningsprincipes benoemd die voor de nieuwe manier van werken centraal staan. Deze principes zijn opgesteld op basis van klantbehoeften uit een landelijk uitgevoerd kwalitatief klantonderzoek en de klantgerichte strategie van de Omgevingswet.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) stapsgewijs in werking treden. Het doel van deze wetswijziging is om de kwaliteit van bouwwerken te verbeteren. Dit wordt gerealiseerd door de markt (aannemers) verantwoordelijk te houden voor de bouwkwaliteit, zodat deze bouwbedrijven beter hun eigen werk controleren. Onafhankelijke kwaliteitsborgers zullen controleren of een gebouw voldoet aan de wettelijke technische eisen voor en tijdens de bouw. Tevens leidt de Wkb tot herziening van de aansprakelijkheidsregeling. Niet langer de opdrachtgever, maar de aannemer is aansprakelijk voor eventuele direct toe te rekenen gebreken, zowel tijdens als na oplevering.

Deze wetswijziging heeft gevolgen voor de VTH-taken van de gemeente Borne binnen het taakveld bouw. De gemeente zal bouwaanvragen niet langer preventief toetsen aan bouwtechnische voorschriften en niet langer zelf toezicht houden. Dit zal in de toekomst worden gedaan door private kwaliteitsborgers. Wel behoudt de gemeente Borne als bevoegd gezag haar handhavende bevoegdheid. Dit betekent dat de gemeente bij onvolledige informatie of signalen kan besluiten te interveniëren. Dit is mogelijk middels het verlengen van de onderzoeksperiode, uitstellen van ingebruikname of desnoods de bouw stil te leggen. De Wkb wordt stapsgewijs ingevoerd beginnend bij eenvoudige bouwwerken in de laagste risicoklasse. Hierdoor kunnen bedrijven en gemeenten ervaring opdoen met deze nieuwe manier van werken. Binnen 3 jaar na inwerkingtreding van de wet volgt een evaluatie waarna besloten kan worden om ook hogere risicoklassen onder de Wkb te laten vallen. Gemeente Borne heeft apart Wkb beleid vastgesteld[2]. Er zijn duidelijk richtlijnen opgesteld over hoe de gemeente in verschillende situaties te werk gaat. Met dit beleidsstuk is er een basis om om te gaan met de nieuwe werkelijkheid onder de Wkb. Omdat het Wkb beleid voor Borne een belangrijk onderdeel is van de U&H Strategie is het als bijlage opgenomen.

4.2 Lokale ontwikkelingen:

Geactualiseerde beleidsregels Bibob

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna Wet Bibob) is een belangrijke pijler binnen de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. Door toepassing van de Wet Bibob wordt voorkomen dat de integriteit van de gemeente wordt geschaad. Uitbreiding en intensivering van het Bibob beleid is een van de speerpunten van de aanpak van de ondermijning. Met het vaststellen van geactualiseerde beleidsregels wordt hier uitvoering aan gegeven. De Wet

[2] *Beleid uitvoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen; 12 december 2023*

Bibob is de afgelopen jaren meerdere keren gewijzigd, als gevolg van deze wijzigingen kan de Wet Bibob breder worden toegepast. Ook mag informatie tussen overheden breder worden gedeeld. Hierdoor zijn er meer mogelijkheden om te voorkomen dat de gemeente criminele activiteiten faciliteert.

4.3 Samenwerkingspartners:

Als gemeente staan we niet alleen in het uitvoeren van onze VTH-taken. Hieronder worden de belangrijkste samenwerkingspartners genoemd voor de uitvoering van de U&H strategie.

Provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft een aantal verschillende rollen ten aanzien van de VTH-taken:

- Voor bepaalde categorieën bedrijven is de provincie het bevoegd gezag, terwijl de uitvoering van de VTH-taken door de Omgevingsdienst wordt gedaan;
- De provincie is door de wetgever aangewezen als interbestuurlijk toezichthouder (lees verder: IBT) op de uitvoering van de VTH-taken door de gemeenten. In een verordening heeft zij vastgelegd op welke aspecten van het proces zij toezicht uitoefent en hoe zij dat doet. Zo zal het opstellen van een uniform beleid door de IBT worden getoetst;
- Bij wet heeft de provincie tevens een coördinerende rol. Deze heeft zij onder andere opgepakt door de bestuurlijke opdrachtverlening voor dit beleid te coördineren.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Omgevingsdienst Twente werkt aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. In opdracht van de veertien Twentse gemeenten en de provincie Overijssel voeren zij taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu gerelateerde zaken. Daarnaast adviseren ze op het gebied van externe veiligheid, lucht, geluid, bodem en asbest. Ook is de omgevingstafel Twente (OTT) ondergebracht bij de Omgevingsdienst. Bij de omgevingstafel kunnen initiatieven worden voorgelegd of plannen worden ingediend waar vanuit verschillende disciplines op gereageerd wordt. Adviseurs van de omgevingstafel zijn, de ODT, de VRT, Het Oversticht, GGD, Waterschap en Provincie.

Veiligheidsregio Twente (VRT)

De VRT is een samenwerkingsverband van hulpdiensten en gemeenten. Samen met partners werken ze aan een veilig Twente. De VRT is de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening en het voorbereiden op en bestrijden van rampen en crises. De veiligheidsregio coördineert de aanpak van grote ongelukken, rampen en crises zoals grote branden, een ongeval met gevaarlijke stoffen of terrorisme.

Twente Milieu

Bij meldingen en klachten inzake de publieke buitenruimte is Twente Milieu in veel gevallen als eerste op locatie aanwezig. Veel problemen kunnen door een simpele ingreep worden afgedaan. Denk hierbij aan kleine reparaties aan publieke eigendommen, het opruimen van afval en het onderhoud aan groen, bermen en sloten.

Politie

De politie is een belangrijke ketenpartner in het veilig houden van onze gemeenschap. De politie richt zich op openbare orde en zwaardere veiligheidsproblemen. Door de boa's wordt samengewerkt met de politie waarbij de focus van de boa meer gericht is op leefbaarheid en lichte veiligheidsproblematiek. De politie is onderdeel van de lokale driehoek.

Waterschap

Het Waterschap werkt samen met de gemeenten op het gebied van water aan een veilige, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving. Het waterschap is bevoegd gezag bij zaken die te maken hebben met het oppervlaktewater zoals direct lozingen. Zij zorgen dat wetten en regels worden nageleefd rondom de waterlopen door onze gemeente. Ook adviseert het Waterschap over omgevingsplannen en VTH-taken.

Het Oversticht

Met onder meer welstand- en monumentenadvisering aan gemeenten, werkt het Oversticht aan kwaliteit voor gebouwen en plekken in onze leefomgeving. Dit gebeurt onder andere door het toetsen van plannen aan het welstandsbeleid van de gemeente, en door aan de voorzijde mee te denken over plannen binnen de Omgevingstafel.

RIEC

Een belangrijke partner bij het tegengaan van georganiseerde misdaad en ondermijning is het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (lees verder: RIEC). Het RIEC is partner bij zowel lokale als regionale aanpak van ondermijnende criminaliteit zoals georganiseerde hennepteelt, mensenhandel en –smokkel, criminele motorbendes en het witwassen en fraude binnen de vastgoedsector.

5.0 Doelen vergunningen, toezicht en handhaving

Waarom stellen we doelen als gemeente? Deze vraag is belangrijk voor elke organisatie, en kan ongeacht de grootte of type organisatie op eenzelfde manier worden beantwoord.

We willen behouden waar we trots op zijn en aan de slag gaan met zaken die aandacht nodig hebben. Het stellen van doelen is dan ook geen doel op zich maar een middel om effectief te werken aan de juiste dingen en zodoende de voortgang te borgen.

We onderscheiden 2 soorten doelen in onze strategie, namelijk doelen die voortkomen uit de Verordening uitvoering en handhaving die door de raad is vastgesteld. Deze doelen hebben betrekking op onze dienstverlening, uitvoeringskwaliteit en financiën.

Daarnaast zijn er inhoudelijke doelen waar we de komende periode mee aan de slag willen. Deze komen voort uit de visie en de vastgestelde uitgangspunten. We willen in deze beleidsperiode werken aan onderstaande doelen waarbij tevens wordt aangegeven waarom we hier aandacht aan willen besteden.

Visie VTH

'We zetten ons in voor versterking van de fysieke leefomgeving door de waarden veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en omgevingskwaliteit te verankeren in ons beleid en onze uitvoering. We zijn betrouwbaar en transparant in wat u van ons mag verwachten en staan voor een gelijke behandeling. Hierbij denken we mee vanuit het publiek belang en dragen bij aan oplossingen binnen wettelijke kaders en afgestemd op onze beschikbare middelen.'

5.1 Doelen vanuit de Verordening Uitvoering en handhaving

Beleidsdoel:	Dienstverlening: Tijdige reactie op klachten en meldingen.
Indicatoren:	*Indicatoren: percentage afgehandelde klachten en meldingen die binnen de gestelde termijn worden afgehandeld.*
Streefwaarde:	95%
Toelichting:	We willen een benadering hanteren voor onze inwoners, waarbij een goede dienstverlening en een snelle en zorgvuldige afhandeling van klachten en meldingen centraal staat. Om dit te bereiken moeten we meer en meer toe naar het gebruik van vaste formulieren en inzetten op centrale registratie van klachten en meldingen zodat hier de juiste verwerkingstermijnen aan gekoppeld kunnen worden. Momenteel worden klachten en meldingen geregistreerd in Corsa, in de toekomst zal ons zaaksysteem RX mission leidend zijn.

Beleidsdoel:	Dienstverlening: Tijdige reactie op vergunningaanvragen
Indicatoren:	*Indicatoren: percentage vergunningaanvragen die binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld.*
Streefwaarde:	95%
Toelichting:	We willen een benadering hanteren voor onze inwoners, waarbij een goede dienstverlening en een snelle en zorgvuldige afhandeling van vergunningaanvragen centraal staat. Om dit te bereiken moeten we stimuleren dat inwoners een vooroverleg aanvragen en moeten we kijken naar andere oplossingen om de inwoners te informeren. Zoals een

	inloopspreekuur. Het doel wordt gemonitord middels ons zaaksysteem RX mission.

Beleidsdoel:	Dienstverlening: Vergunningverlening is toegankelijk en laagdrempelig.
Indicatoren:	De complexe vergunningaanvragen Bouw en RO worden voor aanvraag behandeld in een vooroverleg of intaketafel.
Streefwaarde:	50%
Toelichting:	Het vooroverleg en de intaketafel zijn een manier om aan de voorzijde van het proces aan de initiatiefnemer duidelijk te maken wat er van hem verwacht wordt zonder dat het proces van de vergunningaanvraag al in gang is gezet. Ook kan er aanvullende informatie worden aangeleverd. Het vooroverleg en de intaketafel dragen bij aan het laagdrempelige karakter en het noaberschap dat gemeente Borne wil uitstralen en zorgt er daarnaast voor dat een aanvraag soepeler door het proces loopt.

Beleidsdoel:	Dienstverlening: Vergunningverlening is servicegericht.
Indicatoren:	Initiatiefnemers worden binnen 5 werkdagen teruggebeld over vergunningsgerelateerde vragen.
Streefwaarde:	80%
Toelichting:	Het aanmaken van een terugbelverzoek is een standaard werkwijze die wordt gehanteerd voor vergunningvragen. Hierdoor wordt het werk beter planbaar en kan de tijd genomen worden om initiatiefnemers te woord te staan. Ook voorkomen we hiermee dat een telefoongesprek of werkzaamheden onbedoeld afgebroken moeten worden. In ons zaaksysteem worden terugbelverzoeken geregistreerd waardoor ook te zien is of ons doel wordt behaald.

Beleidsdoel:	Dienstverlening: Transparant zijn in de processen zodat het voor inwoners duidelijk is welke stappen er genomen worden.
Indicatoren:	*Werkprocessen worden uitgewerkt in toegankelijk Nederlands en geplaatst op de website. (Volgens de systematiek van Direct Duidelijk)*
Streefwaarde:	100% van nieuw vastgestelde VTH-werkprocessen die rechtstreeks betrekking hebben op inwoners worden opgenomen op de website.
Toelichting:	Als gemeente hebben we een bijzondere positie in de maatschappij. We zijn een dienstbare organisatie en dienen te voldoen aan wettelijke kaders. Vertrouwen is belangrijk waarbij doen wat je zegt, en zegt wat je doet centraal staat. Vanuit onze visie op VTH erkennen we te hechten aan transparantie in onze werkwijze. Inwoners moeten weten waar ze aan toe zijn op het moment dat zij een vergunning aanvragen, te maken krijgen met toezicht en handhaving of op het moment dat ze een klacht of een melding indienen. Processen dienen daarom duidelijk te zijn en op begrijpelijke wijze te worden opgeslagen op een centrale plek.

Beleidsdoel:	Uitvoeringskwaliteit: Zichtbaarheid van Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) verbeteren.
Indicatoren:	*Percentage van taken dat zichtbaar is voor inwoners. Zo is een blauwe zone controle zichtbaar en een intern overleg niet zichtbaar. Ook per taak kan er een bepaald percentage zichtbaar zijn zoals bijvoorbeeld het reageren op klachten. Hier worden vaste percentages aan gekoppeld*
Streefwaarde:	75% van de gepleegde inzet zijn de BOA's bezig met zichtbare taken.
Toelichting:	Er wordt een steeds groter beslag gelegd op de inzet van onze Boa's. Dit komt voornamelijk door de terugtrekkende beweging die de politie de afgelopen jaren heeft gemaakt, en door een toename en verzwaring van taken die door het rijk bij de gemeenten worden neergelegd. Boa's zijn al lang niet meer de stadswachten van vroeger maar zijn professionals die de gemeente ondersteunen bij haar toezicht en handhavingstaken. Een deel van het werk speelt zich dan ook af buiten het zicht van de inwoners. Echter het blijft belangrijk voor de gemeente om personeel 'op straat' te hebben die fungeren als oren en ogen voor de gemeente en tegelijkertijd benaderbaar zijn voor de inwoner. Om die reden dient een voornaam deel van de taken van de Boa's buiten plaats te vinden zodat de zichtbaarheid toeneemt, en het veiligheidsgevoel van inwoners hierdoor wordt verhoogd. Hier zal ook actief op gemonitord worden.

Beleidsdoel:	Uitvoeringskwaliteit: Verbeteren synergie tussen Vergunningverlening en Toezicht&handhaving.
Indicatoren:	*% van aantal complexe verleende vergunningen wordt middels een warme overdracht overgedragen aan het cluster toezicht&handhaving.*
Streefwaarde:	75%
Toelichting:	De disciplines werken te vaak onafhankelijk van elkaar waardoor er onduidelijkheid en frustratie ontstaat in het proces. Door een warme overdracht moet de interne afstemming verbeteren, en zal het proces helderder verlopen wat uiteindelijk ten goede komt aan de gemeenschap.

Beleidsdoel:	Uitvoeringskwaliteit: Specifiek toezicht project op basis van risicoanalyse.
Indicatoren:	*Jaarlijks wordt er in het uitvoeringsprogramma een toezichtsproject opgenomen op basis van de uitkomsten van de geldende risicoanalyse.*
Streefwaarde:	100%
Toelichting:	Risico gestuurd werken is een belangrijk uitgangspunt op basis waarvan wij werken. Naast onze vaste werkzaamheden is het doel om op basis van de risicoanalyse een toezicht project uit te voeren op een aspect dat een hoge risicoscore laat zien in de analyse. Door dit als een doel op te nemen kunnen we aandacht blijven geven aan risicovolle aspecten en dit onderdeel meenemen in onze prioriteiten afweging.

Beleidsdoel:	Financien: Leges worden in toenemende mate kostendekkend
Indicatoren:	*Leges worden geïnd volgens de geldende legesverordening.*
Streefwaarde:	100%
Toelichting:	Voor onze dienstverlening dienen onze inwoners, bedrijven en overige belanghebbenden leges te betalen afhankelijk van de dienst die wordt afgenomen. Hierbij is het belangrijk dat we niet meer vragen dan de dienst ons kost, maar ook de gemeenschap niet opzadelen met kosten die een aanvrager zou moeten betalen. Hiervoor moet er duidelijkheid komen in welke kosten we mogen doorbelasten, hoe hoog deze kosten zijn, en of er redenen zijn waarop deze kosten toch lager worden (bijv. wanneer een aanvraag wordt ingetrokken) We moeten vooraf duidelijke afspraken maken en duidelijke communicatie voeren richting inwoners over leges. Leges worden betaald voor de behandeling van een aanvraag. Niet voor het product. Dit betekent dat er ook leges doorberekend kunnen worden als er geen vergunning wordt verleend. Om dit doel te monitoren kunnen de ontvangen leges worden afgezet tegen de aanvragen.

5.2 Inhoudelijke doelen

Onze inhoudelijke doelen komen voort uit onze visie en bepalen in grote lijnen waar we de komende periode op in gaan zetten. Als gemeente streven we naar een veilige leef- en werkomgeving door:

- Veilige bouwwerken en gebruik in overeenstemming met vergunningsvoorschriften en/of andere wet- en regelgeving;
- Veilig gebruik van gebouwen conform de gebruiksvoorschriften van het Bouwbesluit;
- Veilige evenementen, dit om de gezondheid en omgevingsveiligheid te waarborgen.

De belangrijkste onderwerpen uit onze visie en dit beleidsdoel, worden hieronder nog even nader toegelicht.

- **Veiligheid**: Het bevorderen van de fysieke veiligheid (constructief, openbaar en brand).
- **Gezondheid**: Een maximale bijdrage leveren aan verbetering van de gezondheid van haar inwoners.
- **Omgevingskwaliteit**: Bijdragen aan een leefbare gemeente waar het prettig wonen, werken en verblijven is, waarbij de inrichting van Borne medebepaald wordt door initiatieven uit de samenleving.
- **Duurzaamheid**: Binnen de beschikbare middelen maximaal meewerken aan initiatieven in het kader van duurzaamheid (hoofdzakelijk ten behoeve van de energietransitie).
- **Dienstverlening/uitvoeringskwaliteit:** De relatie tussen professional en klant centraal stellen en werken met duidelijke verwachtingen en een eerlijk en transparant proces.

De nadere uitwerking van deze doelen en de concrete werkzaamheden die daarvoor worden uitgevoerd om het doel te behalen, vind plaats in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

6.0 VTH Strategieën

Om in gelijke situaties meldingen, vergunningaanvragen, handhavingszaken en activiteiten zoveel mogelijk gelijk te kunnen behandelen wordt er gewerkt met processen die vanuit een aantal strategieën zijn uitgezet. Deze strategieën leggen vast 'hoe' de gemeente Borne de VTH-taken uitvoert.

Er worden door gemeente Borne verschillende strategieën gehanteerd om vorm te geven aan het handelingskader. De strategieën beïnvloeden elkaar onderling. Zo is daar waar sterk wordt ingezet op preventie minder vaak toezicht en handhaving nodig. Ook kan een intensieve handhavingszaak ervoor zorgen dat er meerdere vergunningaanvragen binnen komen. De strategieën worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

6.1 Preventiestrategie

De preventiestrategie komt terug in alle overige strategieën en wordt ingezet om aan de voorzijde het gedrag van mensen te sturen. De gemeente Borne gebruikt hiervoor de volgende instrumenten.

Informatievoorziening
Goede communicatie is belangrijk voor duidelijkheid en transparantie richting inwoners en ondernemers. Om dit te realiseren moet er een duidelijke informatievoorziening zijn waar zij terecht kunnen wanneer er vragen zijn. De website van de gemeente is hiervoor de centrale plek. Door goede informatie te geven die begrijpelijk is voor de ontvanger, is de kans groter dat er op de gewenste manier gehandeld wordt. We zetten als gemeente in op communicatie op maat. De website en sociale mediakanalen van de gemeente worden gebruikt als communicatiemiddel voor zaken die spelen voor de hele gemeente. Daarnaast gebruiken we gerichtere vormen van communicatie (zoals brieven of fysieke gesprekken) wanneer het slechts een bepaalde wijk of leeftijdsgroep betreft.

Toegankelijk
Als gemeente zijn we er voor onze burgers en om die reden willen we ook toegankelijk zijn voor inwoners en bedrijven. Door de inzet van onze wijk coördinator en dorpsmanager hebben inwoners c.q. bedrijven een goede link richting de gemeente. Onze buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) en bouwtoezichthouders zijn zichtbaar aanwezig en dragen ieder op hun eigen wijze bij aan een leefbare en toegankelijke samenleving.

Noaberschap
Borne kenmerkt zich als een kleine gemeente tussen de grote steden. Noaberschap, of elkaar helpen met raad en daad wordt als belangrijk ervaren in de maatschappij. Het noaberschap is iets dat ook terugkomt in ons handelingskader door te proberen om problemen snel en laagdrempelig op te lossen. Onze toezichthouders en handhavers proberen middels een gesprek de problemen te verhelpen. Dit zal gebeuren bij de afhandeling van klachten maar ook bij onjuistheden bij bouwwerkzaamheden. Pas wanneer dit niet kan, een gesprek onvoldoende resultaat oplevert, of gemaakte afspraken niet worden nagekomen wordt er opgeschaald.

Vooroverleg stimuleren
Bij aanvragen biedt de gemeente de mogelijkheid tot het houden van een vooroverleg. Een vooroverleg zorgt ervoor dat vooraf kan worden beoordeeld of een plan naar verwachting past binnen de ruimtelijke kaders en welke voorschriften gaan gelden. Op deze manier weet de initiatiefnemer vroegtijdig of het project kans van slagen heeft zonder dat hij daarvoor uitvoerig onderzoeken moet laten uitvoeren. Door meer te investeren aan de voorkant van het traject verloopt de vergunningenfase soepeler en blijven kosten voor initiatiefnemers beperkt. Dit is in lijn met onze uitgangspunten waarin we inwoners en bedrijven ondersteunen en faciliteren wanneer zij een

vergunning willen aanvragen of vragen hebben over een toezicht traject en sluit aan bij de gedachte van de Omgevingswet.

6.2 Vergunningenstrategie

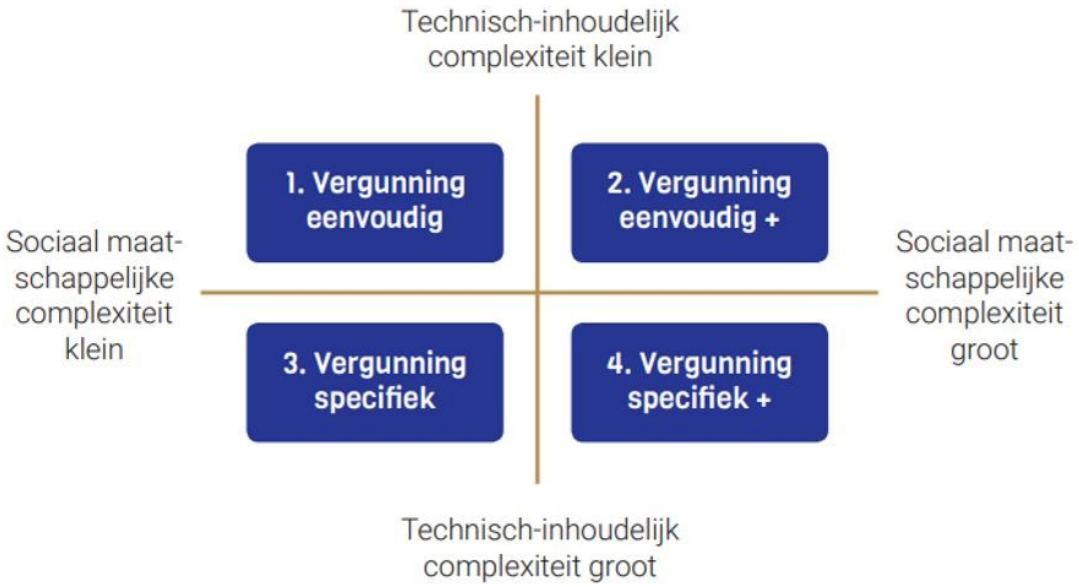
In de vergunningenstrategie beantwoorden we de vraag, op welke wijze we omgaan met vergunningaanvragen, hoe we deze onderscheiden en welke stappen er doorlopen worden bij de afhandeling ervan.

Bij binnenkomst van een aanvraag dient de vergunningverlener een inschatting te maken over het vervolgproces van de aanvraag. Hiervoor nemen we het model over dat gangbaar is in de regio waarbij vergunningaanvragen worden opgedeeld in 4 kwadranten. Er wordt een onderverdeling gemaakt in technisch-inhoudelijke complexiteit van aanvragen enerzijds en sociaal-maatschappelijke complexiteit anderzijds.

De technisch-inhoudelijke complexiteit zegt iets over de 'harde' kant van de zaak. Het gaat hier voornamelijk om feitelijkheden op de inhoud van de vergunningaanvraag. Betreft het een simpel bouwwerk of juist een complex bouwwerk? Past het bouwwerk binnen het omgevingsplan? Is de verwachting dat het plan past binnen redelijke welstandseisen etc.

De sociaal-maatschappelijke complexiteit zegt iets over de gevoeligheid van een aanvraag in de maatschappij. Heeft de locatie een voorgeschiedenis? Is de geplande functie gevoelig? Is er veel commotie in de buurt of in de media?

Door met beide aspecten rekening te houden kan er vooraf een goede voorbereiding worden getroffen om de vergunning te behandelen. Deze systematiek leidt tot de volgende onderverdeling.

Typen vergunningen

1. Vergunning eenvoudig: de vergunning is technisch-inhoudelijk noch sociaal-maatschappelijk complex. De vergunning kan zelfstandig door de vergunningverlener worden behandeld, waarbij de vergunning vooral zal bestaan uit standaardvoorschriften.

2. Vergunning eenvoudig+: de situatie is technisch-inhoudelijk gezien niet complex, maar de sociaal-maatschappelijke impact is groot. Dit betekent dat er een vergunning, die

hoofdzakelijk bestaat uit standaardvoorschriften, moet worden voorbereid door de vergunningverlener in samenwerking met de procesmanager. Waarbij er extra aandacht is voor het proces dat doorlopen wordt en aanvullende specifieke voorschriften mogelijk zijn.

3. Vergunning specifiek: de situatie is technisch-inhoudelijk complex, maar de sociaal-maatschappelijke complexiteit is klein. De vergunningverlener behandeld de vergunning, waarbij er inhoudelijk afstemming plaatsvindt met interne adviseurs en partners van de gemeente. Dit leidt soms tot aanvullende specifieke voorschriften, maar in principe zal de vergunning vooral bestaan uit standaardvoorschriften. Het is mogelijk dat de procesmanager de vergunningverlener bij dit proces ondersteunt.

4. Vergunning specifiek+: de situatie is zowel technisch-inhoudelijk als sociaal-maatschappelijk complex. Dit betekent dat er een vergunning moet worden voorbereid door de vergunningverlener, die daarbij inhoudelijk afstemming zoekt met interne adviseurs en partners van de gemeente en de procesmanager betrokken wordt. Waarbij er extra aandacht is voor het proces dat doorlopen wordt en aanvullende specifieke voorschriften mogelijk zijn.

Ongeacht de uitkomsten van deze eerste screening worden aanvragen besproken met collega's van toezicht om hen te wijzen op de bijzonderheden die er spelen en of er vanuit toezicht opvolging gegeven moet worden aan de aanvraag. Een zogenaamde warme overdracht. Dit geldt zowel voor aanvragen van Bouwen en RO, als voor aanvragen van APV en bijzondere wetten.

Daarnaast houdt vergunningverlening zich ook bezig met de zogenaamde legalisatieonderzoeken die in het kader van toezicht en handhaving moeten worden uitgevoerd. Omdat het hier niet gaat om een vergunning aan de voorzijde maar om legalisatie achteraf loopt dit proces separaat van overige vergunningen.

Toetsingskader Bouwen en RO

Afhankelijk van het soort vergunning dat aangevraagd wordt doorloopt de vergunningverlener een aantal stappen. Deze worden hier in hoofdlijnen verder uitgewerkt.

Intake

Er zijn twee routes mogelijk om tot een aanvraag te komen. De voorkeursroute gaat door middel van een vooroverleg waarna er een aanvraag wordt ingediend. Het is echter ook mogelijk om direct een aanvraag in te dienen. Beide stappen worden hieronder beschreven.

Eerst vooroverleg en dan aanvraag beschikking (Voorkeursroute)

Het verzoek om een vooroverleg komt binnen via het DSO en wordt op naam van de behandelaar gezet. Er wordt bekeken of de aanvraag voldoet aan de ruimtelijke en wettelijke eisen. Wanneer benodigde gegevens ontbreken kunnen deze door de aanvrager worden aangevuld. Na deze fase wordt er een bevestiging (afhandeling vooroverleg) gestuurd naar de aanvrager. Ook worden de te betalen leges berekend. De aanvraag is nu volledig voorbereid. Kosten voor het vooroverleg worden achteraf verrekend wanneer er een daadwerkelijk aanvraag wordt ingediend.

Directe aanvraag beschikking

De aanvraag komt binnen via het DSO en wordt op naam van de behandelaar gezet. De behandelaar bepaalt of er sprake is van een reguliere of een uitgebreide procedure. Er wordt bekeken of de

aanvraag voldoet aan de ruimtelijke en wettelijke eisen. Wanneer benodigde gegevens ontbreken heeft de aanvrager 4-6 weken om deze aan te vullen. De beslistermijn wordt dan opgeschort. Wanneer dit niet gebeurt wordt de aanvraag buiten behandeling gesteld.
Binnen 4 weken wordt een procedurebevestiging verstuurd naar de aanvrager waarop vermeld staat wat er in behandeling is genomen.

Toetsen aan regelgeving
De behandelaar controleert op basis van de indieningsvereisten of alle benodigde stukken aanwezig zijn en beoordeeld of de aanvraag ontvankelijk is. Mocht de aanvraag niet ontvankelijk zijn dan kan de aanvraag worden ingetrokken.

Vervolgens wordt bepaald of de aanvraag past binnen het omgevingsplan. Aanvragen die niet passen binnen het omgevingsplan worden besproken in het lokale omgevingsoverleg.

Op basis van de aanvraag wordt er advies ingewonnen over de aanvraag bij interne collega's (bijv. groen of verkeer) of externe partners (bijv. de brandweer of de omgevingsdienst)

Op basis van de adviezen wordt beoordeeld of de vergunning verleend kan worden, of er aanvullende voorwaarden gesteld worden op het verlenen van een vergunning of wordt de vergunning niet verleend.

Opstellen beschikking
De behandelaar maakt het ontwerpbesluit aan en berekent de leges behorende bij de aanvraag. Vervolgens wordt de vergunning ondertekent en aangeboden voor publicatie.

Toetsingskader APV en bijzondere wetten

In grote lijnen verloopt het proces voor Vergunningverlening voor APV en bijzondere wetten op eenzelfde wijze als het proces voor bouwen en RO.

Intake
Aanvragen voor APV-vergunningen of ontheffingen worden doorgaans via de website en het algemene mailadres ingediend. Deze aanvragen worden door de taakverdeler doorgezet naar de vergunningverlener APV. Afhankelijk van de aanvraag wordt er een ontvangstbevestiging verzonden naar de indiener.

Op basis van het soort vergunning of ontheffing dient bepaalde informatie te worden aangeleverd voor de beoordeling. De vergunningverlener controleert of alle benodigde informatie aanwezig is of vraagt om aanvullende informatie wanneer deze ontbreekt.

Op basis van de aanvraag wordt er advies ingewonnen bij interne collega's (bijv. veiligheid of verkeer) of externe partners (bijv. brandweer in het kader van evenementen)

Met behulp van deze adviezen wordt beoordeeld of de vergunning verleend kan worden, of er aanvullende voorwaarden gesteld worden op het verlenen van een vergunning of wordt de vergunning niet verleend.

De vergunningverlener maakt het ontwerpbesluit aan en berekent de leges behorende bij de aanvraag. Vervolgens wordt de vergunning ondertekent en aangeboden voor publicatie.

Specifiek voor de toetsing aan het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (voormalige bouwbesluit) geldt dat er gebruik wordt gemaakt van een toetsmatrix. Deze toetsmatrix wordt landelijk gebruikt en dient

als uitgangspunt voor het bepalen van de benodigde toetsing. Per aspect wordt er bepaald wat het gewenste niveau van toetsing is waarbij er onderscheidt wordt gemaakt in een vijftal categorieën. Door risico gestuurd te kijken naar verschillende vergunnings- en meldingsaanvragen wordt inzichtelijk welke onderdelen belangrijk zijn en waar een diepgaandere toets wenselijk/noodzakelijk is, of waar er juist met een veel lager toetsingsniveau kan worden voldaan.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de toetsingsniveaus met bijbehorende omschrijving.

Toetsniveau	Diepgang	Omschrijving
0	Geen toets	Plannen/ aanvragen worden ontvangen, maar niet getoetst; Ingediende bescheiden worden gearchiveerd.
1	Sneltoets	Toetsen op de aanwezigheid en compleetheid van de technische informatie.
2	Globale toets	Visuele hoofdlijnentoets: toetsen of de uitgangspunten conform de daarvoor gestelde normen zijn uitgevoerd
3	Verdiepende toets	Representatief: toetsen of informatie klopt en eventuele berekeningen correct zijn uitgevoerd
4	Grondige toets	Integraal: volledige toetsing op alle onderdelen

De toetsmatrix BBL dient als leidraad om inzichtelijk te krijgen welke aspecten zwaarder meewegen dan andere. De doelstelling is om op termijn toe te werken naar een vast kader dat door de vergunningverleners gebruikt kan worden om de mate van toetsing vast te leggen.

6.3 Toezichtstrategie

Binnen de toezichtstrategie beschrijven we de stappen binnen toezicht in Borne die worden gebruikt en wanneer deze stappen worden ingezet. Hierbij is risico gestuurd het concept.

Omdat er nooit voldoende capaciteit is om alle aspecten volledig te controleren worden controles uitgevoerd op basis van een risico inschatting. Op basis van het risico wordt bepaald in welke mate er toezicht wordt gehouden en hoe grondig het toezicht zal zijn. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de toezichtmatrix van de vereniging Bouw en Woningtoezicht Nederland.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de toetsingsniveaus met bijbehorende omschrijving.

Toetsniveau	Diepgang	Omschrijving
0	Geen toets	Plannen/aanvragen worden ontvangen, maar niet getoetst; Ingediende bescheiden worden gearchiveerd.
1	Sneltoets	Toetsen op de aanwezigheid en compleetheid van de technische informatie.
2	Globale toets	Visuele hoofdlijnentoets: toetsen of de uitgangspunten conform de daarvoor gestelde normen zijn uitgevoerd
3	Verdiepende toets	Representatief: toetsen of informatie klopt en eventuele berekeningen correct zijn uitgevoerd
4	Grondige toets	Integraal: volledige toetsing op alle onderdelen

Het zwaartepunt van de afdeling toezicht ligt op het borgen van de brand- en constructieve veiligheid. De toetsmatrix dient als leidraad om inzichtelijk te krijgen welke aspecten zwaarder meewegen dan andere. De doelstelling is om op termijn toe te werken naar een vast kader dat door de toezichthouders gebruikt wordt om de mate van toetsing vast te leggen.

Toezicht onder de Wkb.

Een belangrijke wijziging binnen het aandachtsgebied toezicht is de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. In ons Wkb beleid is afgesproken om risico gestuurd te werk te gaan met onze toezichthoudende en handhavende bevoegdheid. In de praktijk betekent dit dat het bevoegd gezag zelf aangeeft wanneer er extra aandacht wordt besteed aan een bepaalde aanvraag, hoe er wordt omgegaan met strijdigheden die bekend worden en dat het bevoegd gezag zelf bepaald wanneer een dossier inhoudelijk beoordeeld moet worden. In de regel zal dit niet nodig zijn maar door de risico gestuurde aanpak behoudt het bevoegd gezag de mogelijkheid om in te grijpen. De komende periode staat het Wkb beleid nog in het teken van ervaring opdoen. Hoe pakt de markt het toezicht op? In hoeverre voldoen de kwaliteitsborgers aan de gestelde eisen? Zodra we hier goede antwoorden op kunnen geven kan het beleid worden geëvalueerd en kan dit onderdeel naar een volgende fase worden gebracht.

Toezicht bij bestaande bouw.

Een ontwikkeling die de komende periode meer aandacht krijgt is het toezicht bij bestaande bouwwerken. Zo is het overgrote deel van de gebouwen in de gemeente al gebouwd, terwijl de focus lijkt te liggen bij het kleine deel dat nog gebouwd moet worden. Hier is met het vaststellen van de risicomodule al een eerste stap in gezet. Als doel is in dit VTH-beleid opgenomen om op basis van de risicomodule een project op te nemen voor toezicht bij bestaande bouwwerken. Dit komt terug in het jaarlijkse VTH-uitvoeringsprogramma.

Toezicht Oud Borne en monumenten.

Het beschermde dorpsgezicht Oud Borne is een bijzonder en historisch stuk in de gemeente. Het is belangrijk om dit te behouden voor toekomstige generaties. Om die reden wordt er extra aandacht besteed aan bouwwerken en verbouwingen in het beschermde dorpsgezicht. Zo zijn er mogelijkheden voor de bouwtoezichthouders om specifieke expertise in te schakelen over verbouwingen aan gemeentelijke of rijksmonumenten. Hierbij ligt de nadruk niet zozeer op de constructieve en brandveiligheid, maar meer aanvullend op het behoud en de bescherming van historische materialen, constructies en detailleringen.

Vanuit de toezichtstrategie zijn er verschillende typen controles die gehanteerd worden door de toezichthouders. Deze worden hieronder beschreven.

Controle	Toezichthouder Bouw	Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa)
Administratieve controle	X	X
Periodieke controle	X	X
Controle n.a.v. klachten/meldingen	X	X
Aspectcontrole	X	X
Controle bouw	X	
Vrije veld controle/surveillance	X	X
RO-controle	X	X
Hercontrole	X	X

Producten

RO-controle
Bij een RO-controle wordt specifiek gekeken of er voldaan wordt aan de ruimtelijke eisen die gesteld zijn. Komen de activiteiten die worden uitgevoerd overeen met het omgevingsplan, vinden er geen strijdigheden plaats ten opzichte van het omgevingsplan? Dit product kan zowel vanuit vergunningverleners of medewerkers ruimtelijke ordening worden aangevraagd als worden uitgevoerd op eigen initiatief van de toezichthouder.

Aspectcontrole (themacontrole)
Aspectcontroles zijn controles met als doel om toe te zien of een bepaald aspect volgens de gestelde regels wordt uitgevoerd. Deze categorie is zeer breed en uiteenlopend. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om het keuren van wapening bij bouwwerkzaamheden, een opleveringscontrole, maar ook om een controle vanuit de alcoholwet bij een ondernemer.

Controle bouw
Wanneer een vergunning wordt verleend voor een bouwwerk wordt er automatisch een controlezaak aangemaakt waarop de toezichthouder zijn controles kan registreren. Er kunnen diverse zaken worden opgenomen onder een bouwcontrole, maar in de regel worden hier de bezoeken geregistreerd die niet vallen onder de thema's uit de themacontrole. Afhankelijk van het risico van het bouwwerk worden er meerdere controlebezoeken uitgevoerd voor een bouwwerk.

Administratieve controle
Bij een administratieve controle wordt er geen bezoek gebracht op locatie maar wordt beoordeeld of de aangeleverde stukken voldoen. Het kan bijvoorbeeld gaan over het beoordelen van een certificering van een kwaliteitsborger WKB. Een administratieve kan worden opgevolgd door fysieke controle als hier aanleiding toe bestaat.

Periodieke controle
Periodieke controles worden ingezet om een beeld te krijgen van het object en in welke mate zij voldoen aan de gestelde eisen. Deze controles worden met een bepaalde frequentie uitgevoerd. Deze frequentie hangt af van de prioriteit die er vanuit de risicomodule aan het onderwerp wordt gegeven. Periodieke controles worden in de regel van tevoren aangekondigd maar kunnen ook onaangekondigd plaatsvinden als hier aanleiding voor is. Een voorbeeld van een periodieke controle is een controle van vluchtwegen in een verzorgingstehuis die gezamenlijk met de brandweer kan worden uitgevoerd.

Controle n.a.v. klachten/ meldingen/ handhavingsverzoek (klachtcontrole)
Wanneer er over klachten wordt gesproken, gaat het in deze om situaties die zich voordoen in de fysieke leefomgeving en betrekking hebben op het VTH-werkveld. Het gaat dus niet over klachten met betrekking tot het functioneren van ambtenaren.

Reden voor deze controle is een binnengekomen klacht of melding van overlast, een incident, calamiteit, of mogelijk illegale situatie waar een belanghebbende wil dat tegenop wordt getreden. Wanneer er anonieme klachten binnenkomen worden deze in de regel niet in behandeling genomen tenzij uit de klacht blijkt dat het niet houden van toezicht leidt tot zeer gevaarlijke situaties.

Vrije veld controles/surveillance (ad-hoc controle)
Vrije veld controles/ surveillance dient om preventief te werk te gaan en zichtbaarheid en kenbaarheid in het gebied te verhogen. Er is normaliter geen directe aanleiding voor een vrije veld controle. Wel kan het zijn dat een vrije veld controle een andere controlezaak initieert doordat een toezichthouder iets waarneemt waar actie noodzakelijk wordt geacht of wanneer een illegale situatie wordt geconstateerd.

Hercontrole
Wanneer er tijdens een eerdere controle tekortkomingen worden ontdekt wordt hiervan melding gemaakt bij de veroorzaker. Tijdens een hercontrole wordt de locatie opnieuw bezocht om te kijken of de eerder geconstateerde overtreding inmiddels is verholpen.

6.4 Handhavingsstrategie:

Voor onze handhavingsstrategie sluiten we zoveel mogelijk aan bij de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO) deze is opgenomen in de bijlage.

Ook hiervoor geldt dat het vasthouden aan de LHSO de regel is. Mocht er vanuit handhaving besloten worden om hiervan af te wijken dan dient dit gemotiveerd te worden.

6.5 Gedoogstrategie:

Wettelijke normen worden gesteld om belangen te beschermen, de samenleving te ordenen, gedragsverandering teweeg te brengen of ten behoeve van het bereiken van bepaalde beleidsdoelstellingen. Wetten bevatten dan ook geen vrijblijvende normen maar behoren te worden nageleefd en gehandhaafd. Om deze reden kan er alleen in uitzonderlijke gevallen gedoogd worden.[3]

Wanneer er overwogen wordt om een situatie te gedogen dient men rekening te houden dat, van de bevoegdheid tot gedogen een terughoudend, zorgvuldig en verantwoord gebruik dient te worden gemaakt en slecht in onderstaande gevallen aanvaardbaar is:

- in uitzonderingsgevallen

- mits tevens beperkt in omvang en/of in tijd.

Daarnaast dient gedogen:

c. slechts expliciet en na zorgvuldige kenbare belangenafweging plaats te vinden, alsmede

d. aan controle te zijn onderworpen.

[3] Gedogen in Nederland; 'Grenzen aan gedogen' (TK 1996-1997, nr. 25 085) bevat het landelijke kader voor gedogen en vormt de basis voor het gedogen op grond van dit VTH-beleid.

7.0 Bijlagen

7.1 Gevulde risicomodule

7.2 Toetsmatrix BBL

7.3 beleid WKB Borne

7.4 Landelijke handhavingsstrategie Omgevingsrecht